

МИРУ НАМ І ПЕРЕМОГИ!

У НОМЕРІ:

С. 2

ЛІДЕРИ ТА АУТСАЙДЕРИ: ЯК МІСЦЕВІ ДЕПУТАТИ ПРОВОДЯТЬ ПРИЙОМ

С. 8

В ГРОМАДАХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ОБГОВОРИЛИ АКТУАЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ
ТА ПРАВОВІ ВИКЛИКИ

ІНТЕРВ'Ю З ВАЛЕРІЄМ ПЕКАРЕМ С. 6-7

ЛІДЕРИ ТА АУТСАЙДЕРИ: ЯК МІСЦЕВІ ДЕПУТАТИ В ОБЛАСНИХ ЦЕНТРАХ ПРОВОДЯТЬ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Протягом вересня-листопада 2023 року експерти всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад", яку координує Одеський Комітет виборців, проводили польове дослідження щодо організації та здійснення прийому громадян депутатами 14 міських рад обласних центрів – Вінниці, Запоріжжя, Івано-Франківська, Києва, Кропивницького, Луцька, Львова, Миколаєва, Одеси, Рівного, Сум, Хмельницького, Черкаси і Чернігова.

ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН 14 МІСЬКИХ РАД ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ 2023

Міська рада	91% Офлайн	0% Онлайн	0% Обидва варіанти	9% Прийом не підтверджено
Вінниця	91% Офлайн	0% Онлайн	0% Обидва варіанти	9% Прийом не підтверджено
Запоріжжя	65% Офлайн	0% Онлайн	0% Обидва варіанти	35% Прийом не підтверджено
Івано-Франківськ	62% Офлайн	2% Онлайн	50% Обидва варіанти	31% Прийом не підтверджено
Київ	88% Офлайн	1% Онлайн	3% Обидва варіанти	8% Прийом не підтверджено
Кропивницький	52% Офлайн	0% Онлайн	27% Обидва варіанти	21% Прийом не підтверджено
Луцьк	3% Офлайн	10% Онлайн	74% Обидва варіанти	13% Прийом не підтверджено
Львів	0% Офлайн	0% Онлайн	97% Обидва варіанти	3% Прийом не підтверджено
Миколаїв	2% Офлайн	6% Онлайн	19% Обидва варіанти	73% Прийом не підтверджено
Одеса	13% Офлайн	2% Онлайн	32% Обидва варіанти	53% Прийом не підтверджено
Рівне	56% Офлайн	0% Онлайн	22% Обидва варіанти	22% Прийом не підтверджено
Суми	3% Офлайн	30% Онлайн	40% Обидва варіанти	27% Прийом не підтверджено
Хмельницький	68% Офлайн	0% Онлайн	2% Обидва варіанти	30% Прийом не підтверджено
Черкаси	55% Офлайн	0% Онлайн	0% Обидва варіанти	45% Прийом не підтверджено
Чернігів	36% Офлайн	5% Онлайн	28% Обидва варіанти	31% Прийом не підтверджено

*n% - відсоток депутатів

За підсумками моніторингу можна констатувати, що рівень здійснення прийому громадян серед місцевих депутатів не є високим, проте в багатьох випадках ситуація не виглядає критичною.

Серед найбільш поширених причин невисокого рівня здійснення прийому громадян можна виділити, в першу чергу, питання, пов'язані з безпекою: депутати не хочуть ризикувати власною і безпекою відвідувачів приймалень. Водночас депутати могли б використовувати сучасні можливості для проведення прийому громадян і здійснювати прийом онлайн. Проте значна кількість депутатів має консервативні підходи до організації прийому і не бажає проводити його дистанційно.

Ще однією причиною є відсутність у депутатів коштів на вирішення проблем громадян, як це було раніше. Зазвичай депутати мали кошти депутатського фонду (чи його аналогів) для надання матеріальної допомоги або вирішення проблем, пов'язаних із благоустроєм та житлово-комунальним господарством. Широкомасштабна війна змінила цю ситуацію, й у багатьох депутатів тепер нема відповідних ресурсів, а інші способи спільного вирішення проблем громади

і громадян не напрацьовано. Відповідно й громадяни менш охоче відвідують приймальні, знаючи, що грошей на вирішення проблем обранці не мають.

Крім того низка депутатів самоусунулися від виконання своїх обов'язків через різноманітні причини (наприклад, перебувають за межами України).

На думку експертів кампанії, підвищити рівень здійснення прийому громадян можна, зокрема, якщо депутати будуть більш креативно підходити до виконання цього обов'язку і користуватися всіма наявними у них інструментами для організації прийому громадян у дистанційному режимі. Також депутатам варто більше залучати громадян до спільної участі у вирішенні проблем громади замість використання старих практик.

Серед найбільш дисциплінованих депутатських корпусів у частині здійснення прийому громадян - обранці **Львівської** (97%), **Київської** (92%) та **Вінницької** (91%) міських рад. Це єдині міські ради серед охоплених моніторингом, де щодо понад 90% депутатів вдалося підтвердити здійснення прийому.

Одразу у двох охоплених моніторингом міських радах щодо більшості депутатів не вдалося підтвер-

дити проведення прийому громадян. Так, у **Миколаївській міській раді** підтверджено прийом громадян щодо 27% депутатів, а в **Одеській** - щодо 47%.

Замикає трійку аутсайдерів **Черкаська міська рада**, де проведення прийому громадян підтверджено щодо 55% депутатів.

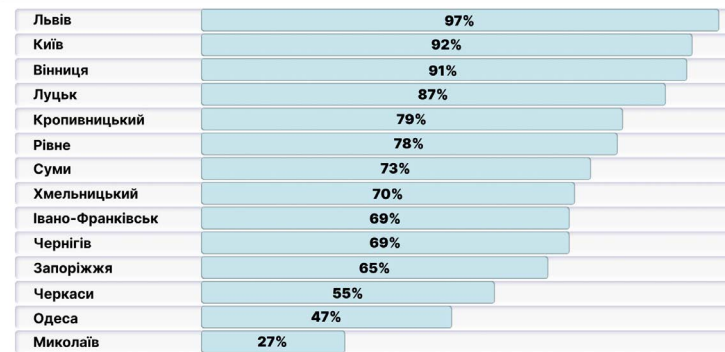
Депутати **Вінницької**, **Запорізької** та **Черкаської** міських рад взагалі не використовують онлайн-інструменти для здійснення прийому. Також значну перевагу проведенню прийому виключно в приймальні (офлайн) віддають депутати **Івано-Франківської**, **Київської** та **Хмельницької** міських рад.

Найбільш активно використовують обидва формати проведення прийому депутати **Львівської** та **Луцької** міських рад.

Широкомасштабна війна не вплинула на коло питань, з якими громадяни звертаються до депутатів. Так, найбільша кількість депутатів заявила, що отримувала звернення щодо проблем ЖКГ, благоустрою (69%) та щодо надання матеріальної допомоги (57%).

Для інформування громадян про здійснення прийому найчастіше депутати використовують вебсайти міських рад. Натомість со-

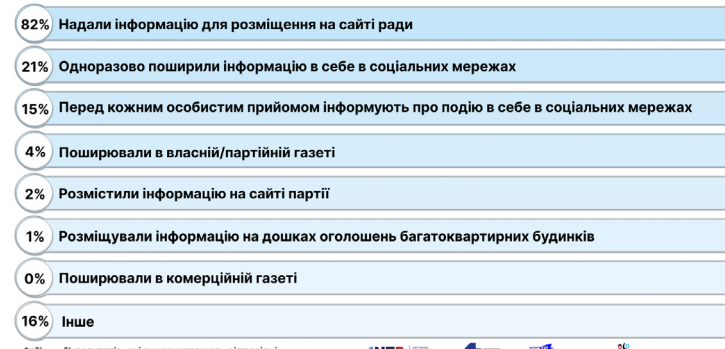
ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН 14 МІСЬКИХ РАД ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ 2023

*n% - відсоток депутатів

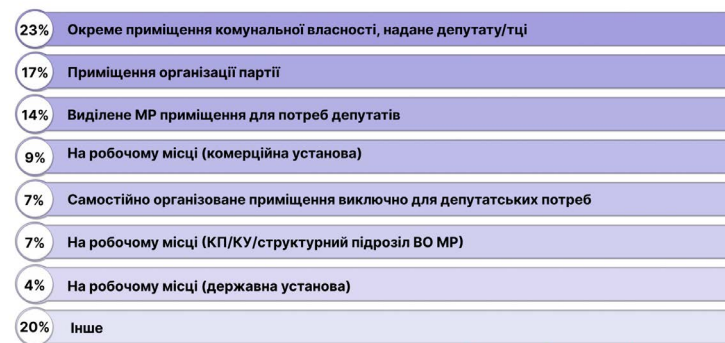
ЯК ДЕПУТАТИ ІНФОРМУЮТЬ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН 14 МІСЬКИХ РАД ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ 2023

*n% - % депутатів, які використовують відповідні канали інформування про прийом

ДЕ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН 14 МІСЬКИХ РАД ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ 2023

*n% - % депутатів, які проводять прийом у відповідному приміщенні

ПИТАННЯ, З ЯКИМИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ДЕПУТАТІВ 14 МІСЬКИХ РАД ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ 2023

*n% - % депутатів, які отримали звернення щодо відповідної проблеми

ціальні мережі, де значна кількість виборців проводить багато часу, не є для депутатів важливим майданчиком для поширення анонсів про здійснення ними прийому громадян.

Як помітно з дослідження, міська рада відіграє значну роль в організації прийому громадян депутатами, адже найбільша

кількість депутатів проводить прийом саме у приміщеннях міської ради (або у виділених приміщеннях ради, або у виділеному кабінеті для прийому громадян депутатами). Також значна частина депутатів здійснює прийом громадян або на робочому місці, або в партійній приймальні.

МЕНШЕ ПОЛОВИНИ ДЕПУТАТІВ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРИЙОМ ВИБОРЦІВ

Про це свідчать результати моніторингу депутатських приймальень, що 21 грудня презентували експерти Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України" в межах всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад".

Як повідомив голова організації **Анатолій Бойко**, моніторинг проводився з 1 вересня по 31 жовтня 2023 року через очне відвідування депутатських приймальень 59 з 62 депутатів. Разом з експертами у польовому етапі моніторингу взяли участь студенти-політологи 2-4 курсів ОНУ ім. І.І. Мечникова та НУ "Одеська юридична академія".

За інформацією **Анатолія Бойка**, з початком повномасштабного вторгнення прийом громадян здійснюють значно менше депутатів Одеської міської ради. У порівнянні з 2021 роком цей показник зменшився з 92% до 47%. Так, за результатами моніторингу вдалося підтвердити здійснення прийому виборців у приймальнях **28 депутатів (47%)**, відвідано особисті прийоми 24 з них.

Експерти кампанії виявили, що найбільшою перешкодою в комунікації громадян з депутатами є відсутність оприлюдненої актуальної інформації про приймальні стосовно більшості одеських обранців. Роботу Депутатського порталу було відновлено наприкінці серпня 2023 року, але без оприлюдненої інформації про приймальні. На порталі доступний функціонал електронного звернення до депутата, запису на прийом та можливість поставити запитання.

Як зазначають самі депутати, цим засобом користується дуже незначний відсоток громадян.

Альтернативою Депорталу стали соціальні мережі та месенджери. Повну або часткову контактну інформацію щодо приймальень можна знайти на сторінках у facebook стосовно 21 депутата міської ради (у чотирьох депутатів вона виявилася неактуальною). Через facebook 15 депутатів також інформують громадян про прийоми. Ще шестеро депутатів підтримують комунікацію з виборцями через чати з представниками ОСББ у месенджерах.

За результатами моніторингу експерти зауважили певні зміни до підходу в організації та проведенні депутатського прийому в 2023 році, а саме:

- у переважній більшості приймальень депутатів практикується попередній запис на прийом, на відміну від першого року повноважень, коли 47 депутатів з 63 здійснювали прийом за встановленим графіком;
- депутати Одеської міської ради стали частіше інформувати про прийом на своїх сторінках у соціальних мережах (анонси, запрошення, звіти). У попередні роки в соцмережах на сто-

рінках окремих депутатів можна було знайти лише контактну інформацію;

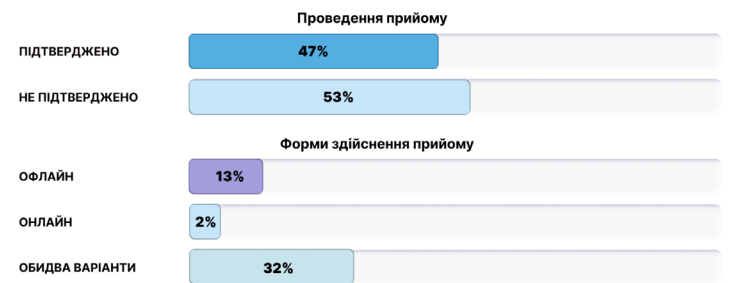
- формат зустрічей у більшості депутатів змінився з офлайн на онлайн-спілкування.

"Не тільки місцеві депутати, а вся система місцевого самоврядування в умовах повномасштабної війни постала перед неабияким викликом. Однак до виконання свого обов'язку щодо організації та проведення прийому виборців не всі депутати підходять сумлінно. З іншої сторони, треба відзначити, що абсолютна більшість одеських депутатів, стосовно яких вдалося підтвердити прийом виборців, змогли налагодити взаємодію з громадянами та проводити особисті зустрічі як у традиційному форматі, так і альтернативними засобами", - розповів Анатолій Бойко.

ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН

Одеська міська рада 2023

*n% - відсоток депутатів

СЕРЕДНЯ КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАЧІВ НА ОДНОМУ ПРИЙОМІ

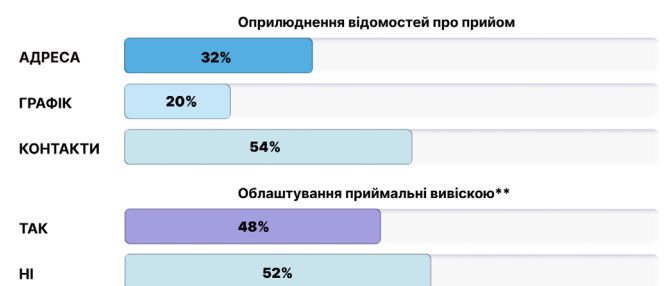
Одеська міська рада 2023

*n% — % депутатів, прийом яких відбувся відповідно кількості громадян

ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН

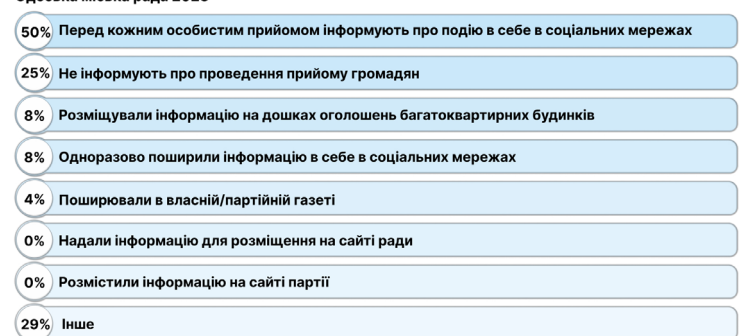
Одеська міська рада 2023

*n% - відсоток депутатів
** у відвіданих приймальнях

ЯК ДЕПУТАТИ ІНФОРМУЮТЬ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН

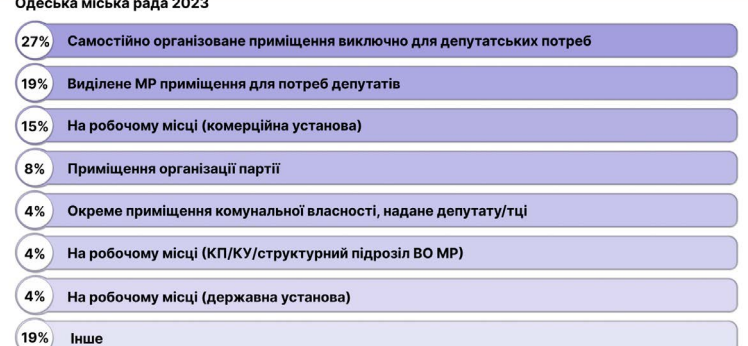
Одеська міська рада 2023

*n% — % депутатів, які використовують відповідні канали інформування про прийом

ДЕ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Одеська міська рада 2023

*n% — % депутатів, які проводять прийом у відповідному приміщенні

Громадська кампанія "Атестація депутатів місцевих рад" спрямована на сприяння підвищенню рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 15 міських рад обласних центрів України та міста Києва, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проєкт "Атестація депутатів місцевих рад" - ініціатива Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України", яка реалізується за підтримки Національного фонду демократії (NED, США). У 2018 році за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" було розроблено вебплатформу про діяльність місцевих депутатів attestation.in.ua. За реалізацію заходів проєкту в 15-ти регіонах відповідають представники партнерських громадських організацій.

"СВОЇМ ДОГЛЯДОМ МИ ПРОДОВЖУЄМО ЛЮДЯМ ЖИТТЯ"

МЕДИК ВІЇЗНОЇ БРИГАДИ У ПРИФРОНТОВІ РАЙОНИ

На фото Павло - фельдшер приймального відділення Харківської міської клінічної лікарні швидкої та невідкладної допомоги. Торік під час активних російських обстрілів по Харкову Павло буквально жив у лікарні, яка працювала як шпиталь, а кількість поранених зростала щодня і щоночі. У липні цього року він доєднався до проєкту благодійної організації "БФ Шлях України" з допомоги населенню Куп'янської громади й став одним із медиків мобільної бригади.

У грудні перед закінченням проєкту кореспондентка Центру публічних розслідувань поспілкувалася з медиком про досвід виїздів на Куп'янщину.

Далі - пряма мова.

Ми працювали з місцевим населенням у складі мобільних бригад із медиків та психологів, консультували людей за їхніми потребами на місцях, виїжджали для надання медичної допомоги за різними звертаннями, та переважно це були маломобільні люди. Також надавали таку допомогу, як транспортування лежачих хворих та медичний огляд, консультація, за необхідності перев'язки тощо.

Про проєкт я дізнався від знайомих. У складі бригад були й інші медики, з якими ми працюємо в одній лікарні. Маючи бажання і час, я доєднався до корисної справи.

Якщо порівнювати Куп'янщину, яку я вперше побачив у липні, й те, що бачив під час останніх виїздів, людей стало значно менше.

До настання холодів до нас ще приходили діти. Бувало по п'ять, по шість дітей приходили на групові заняття з психологом. Їм не вистачало спілкування з однолітками, школи чи садочку, чи таборів, тобто того, що в дитинстві асоціюється з літом. Бо тут вони були змушені ховатися від обстрілів і жаху війни. Відчувалося, що є результат, що діти зацікавлені, що діти спочатку з якимось острахом поглядали на мене, на психолога, а потім з кожним разом впізнавали нас, прибігали з ініціативою продовжувати заняття.

З наближенням холодів дітей ставало менше, дійшло до того, що не приходило жодної дитини. Зі старшими так само, було по десять і більше людей на день, а з настанням холодів залишилися тільки ті, до кого щоразу їздимо, та й їх вже значно менше. Масованість обстрілів підвищилася, настали холоди - люди евакуювались.

За пів року госпіталізації було достатньо. Пам'ятаю чоловіка похилого віку, якому ми змогли трохи

продовжити життя. Влітку ми щоразу заїжджали до нього в складі мобільних бригад, у нього були великі пролежні на ногах запущеного характеру, було багато мертвої тканини, ми операційними інструментами в домашніх умовах цю ороговілу тканину очищали, щоб хоч якимось полегшити його стан і оглядово контролювали. Пояснювали його дружині, як з цим справлятися, коли нас немає, їй навіть сусіди допомагали, об'єднавшись у біді. Своїм доглядом ми продовжили йому життя, але, на жаль, питання віку і важкості захворювання взяли своє. Він помер.

Також запам'яталася жінка одного чоловіка, якому ми теж надавали медичну допомогу - поранився, коли тікав від обстрілу до укриття і впав. На початку окупації Куп'янського району вона почала свої емоції виписувати на папері у вірші патріотичного характеру, які вона ховала від окупантів. І нас дуже надихало, коли вона читала нам ці вірші, поки ми оглядали й допомагали їй чоловіку.

Конкретно такого, щоб ми потрапили під прямий вогонь, за цей час не було. Звісно, ми бачили прильоти, були на місцях прильотів, буквально за декілька годин або й менше. Наш маршрут пролягав тими місцями, куди неодноразово прилітали КАБи. Бувало таке, що ми заїжджали до Куп'янська, а там круж-

ляли вертольоти. Було таке в Ківшарівці на черговій перев'язці трофічних виразок у Володимира Миколайовича, ми зайшли до нього, і перед вікном пролетів військовий вертоліт. Часу нема в той момент роздивлятися, чий це вертоліт, але адреналіну це додає і тримає в тонусі.

Авторка: Альбіна Карман

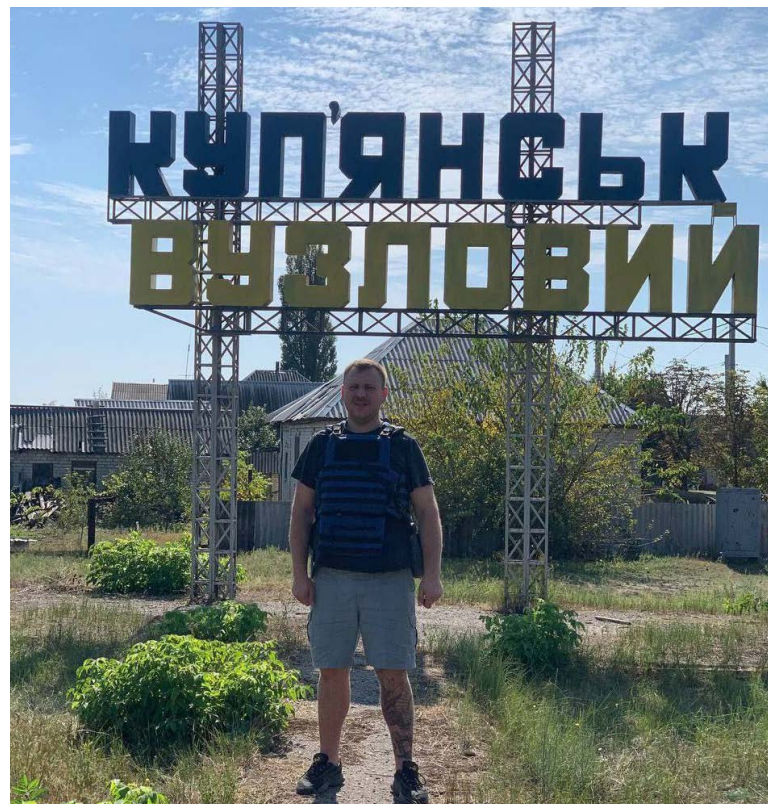

Фото з особистого архіву Павла

БЮДЖЕТНА ПАРТИСИПАЦІЯ ВІД А ДО Я: У 20 ГРОМАДАХ СТАРТУВАВ НОВИЙ ПРОЄКТ

У шести областях України стартував новий проєкт "Бюджетна партисипація від А до Я", який реалізує Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" у межах Проєкту USAID "ГОВЕРЛА".

До участі в проєкті "Бюджетна партисипація від А до Я" на підставі конкурсного відбору долучилися 20 громад: Боратинська, Вишнівська, Рожищенська, Локачинська громади з Волині; Ємільчинська й Тетерівська громади з Житомирщини; Ясінянська, Полянська, Великобичківська, Горинчівська, Іршавська громади із Закарпаття; Жовківська громада з Львівщини; Арцизька, Южненська і Білгород-Дністровська громади з Одещини; Здобунівська, Острозька, Рокитнівська, Радивилівська та Білокриницька громади з Рівненщини.

„ Громади подали детальні, ґрунтовні заявки, тому відбір був непростим і конкурентним. Тим більш приємно нині вітати громади із заслуженою перемогою і дякуємо всім за участь та прагнення до розвитку навіть у такий складний воєнний час.

Незабаром ми розпочнемо активну роботу: впродовж року представники й представниці відібраних громад пройдуть навчання з впровадження інструментів бюджетної партисипації, а також за допомогою експертів нашого Партнерства розроблять нормативно-правові акти щодо інструментів бюджетної партисипації, підготують і поширять серед своїх жителів "Бюджети для громадян".

У кожній громаді будуть проведені комплексні інформаційно-просвітницькі кампанії для жителів, зокрема, "Дні бюджету громади", під час яких жителі будуть подавати свої пропозиції до бюджетів на наступний рік, братимуть участь у бюджетних квізах тощо", - пояснив **Анатолій Бойко**, координатор Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!".

Метою проєкту є сприяння формуванню в цільових громадах інфраструктури для впровадження комплексної та інклюзивної системи партисипативного бюджетування, збільшення залучення громадян до бюджетного процесу в громадах, а також поширення та передача успішного досвіду та практик проєкту іншим громадам України.

У листопаді експерти й експертки Партнерства зустрілися, аби спланувати реалізацію проєкту в 20 громадах. Під час зустрічі обговорили робочий план проєкту, комунікаційну складову, методологію реалізації ключових змістовних компонентів проєкту, впровадження дієвих інструментів бюджетної партисипації тощо.

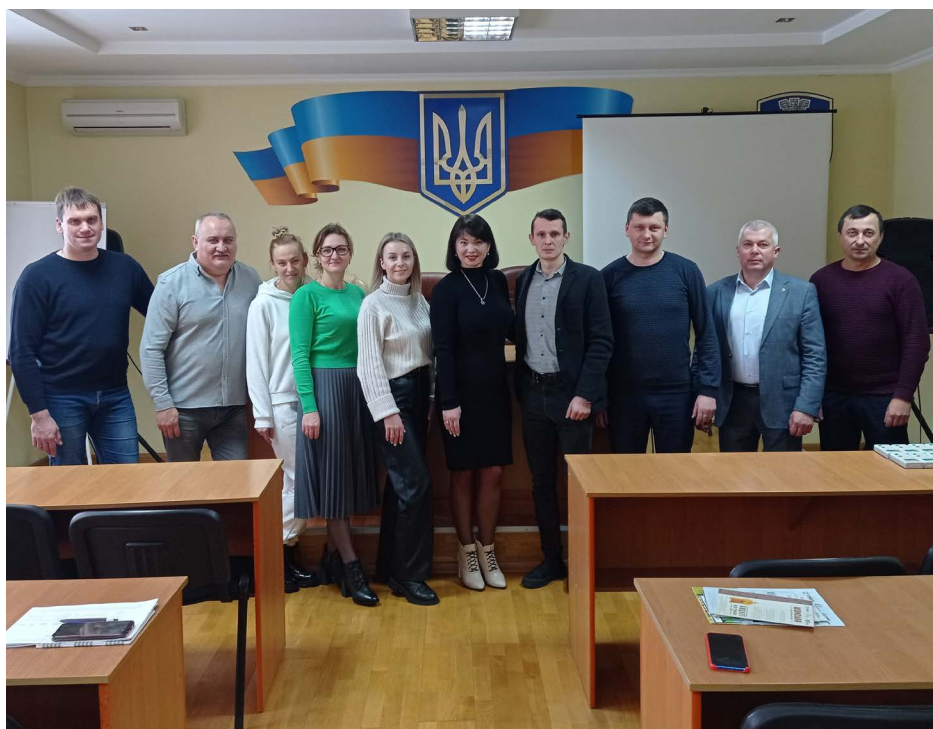
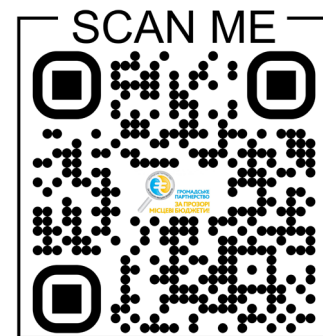
У листопаді-грудні відбулися 20 виїздів у громади, під час яких експерти презентували новий проєкт,

розповіли про етапи його реалізації та пояснили, що він розрахований на залучення громадян до бюджетного процесу в громаді, щоб між жителями та керівництвом громади вибудовувалися містки довіри та взаємодії у підготовці та виконанні бюджетних процесів.

Упродовж року в межах проєкту у громадах буде проведено стартове оцінювання прозорості місцевого бюджету, на основі опитувальника буде розроблена дорожня карта, проведено дводенний тренінг "Ефективні інструменти залучення громадян до бюджетного процесу" з представниками громади, напрацьовано положення нормативно-правових актів, що стосуються прозорості місцевого бюджету, розроблено візуалізаційний матеріал "Бюджет для громадян" та проведено креативні "Дні бюджету громади".

Ця публікація створена Громадським Партнерством "За прозорі місцеві бюджети" в рамках проєкту "Бюджетна партисипація від А до Я" та стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID "ГОВЕРЛА". Зміст цієї публікації не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Докладніше про Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" за посиланням:

"ОДЕСА - ЦЕ УКРАЇНСЬКИЙ ІНТЕРФЕЙС ДО СВІТУ ДОРІГ"

ВАЛЕРІЙ ПЕКАР ПРО СТАЛИЙ МИР, СВІТ ДОРІГ ТА ТИСК НА БІЗНЕС

Пропонуємо вашій увазі чергове відверте інтерв'ю. Цього разу Інтент поспілкувався з Валерієм Пекарем, українським підприємцем, публіцистом, викладачем Києво-Могилянської бізнесшколи та громадським діячем, який після 2014 року присвятив свою діяльність реформам, а зараз зосереджений на роботі задля Перемоги.

Розкажіть про презентацію Маніфесту сталого миру "Світ після нашої перемоги" - про що це, для кого?

Наприкінці минулого року в Українській католицькій університет приїхали військові й звернулися до **Ярослава Грицака** - видатного українського історика з проханням зібрати інтелектуалів і поговорити про те, що таке українська перемога. І дійсно ще пів року тому значна частина українців вважали, що перемога - це вихід на кордони 1991 року. Але уявімо собі, що Збройні Сили України вийшли на кордон 1991 року, хоча сьогодні це уявляється достатньо далекою перспективою. Бойові зіткнення продовжуються, як і блокада морів, обстріли українських міст, руйнування інфраструктури - це не перемога. А що ж тоді перемога?

Минулого року зібрався достатньо великий колектив з 24 співавторів: українських філософів, економістів, дипломатів, міжнародників, громадських активістів, щоби спільно розробити бачення української Перемоги та донести це бачення трьома ключовими цільовими аудиторіям.

Перша - наші західні союзники. Згадаємо Другу Світову, Тегеран 43, потім Ялта 45. Союзники домовилися, що вважати перемогою, намалювали стратегію, виділили ресурси й досягли її. Поки не зрозуміло, що таке Перемога, вона не настане.

Водночас дуже важливою цільовою аудиторією є українське суспільство. Очевидно, що будь-який мир, який не прийме українське суспільство, неможливий.

Ну і нарешті є ще третя цільова аудиторія, про яку трошки складніше розказувати, адже сталий мир і загалом наша перемога безпосередньо пов'язані з політичними змінами в самій Росії. Великий класик стратегії 20 сторіччя **Безіл Генрі Ліддел Гарт** чітко визначав: Перемога - це мир, кращий за попередній. Перемога - це коли Росія ніколи більше не загрожує Україні. Тоді стає зрозумілим, що ключі до російської поразки не тільки на полі бою, а і в Кремлі, де мають початися незворотні політичні зміни.

Маніфест сталого миру висвітлює дуже широкий спектр політичних, дипломатичних, економічних, енергетичних, військових, гуманітарних, культурних питань. Основна думка про те, що мир і справедливість нерозривно пов'язані. Наші союзники нам кажуть, що мир і справедливість не сумісні: "Хочете миру - забудьте про справедливість, трибунали, репарації - нічого цього не буде. А хочете справедливості? Забудьте тоді про мир, будете воювати нескінченно".

Ми вважаємо, що це не так. Непокаране зло завжди повертається, ми, на жаль, це вивчили на своїй шкірі.

Якою ви бачите Одесу?

У світі є дві моделі суспільств, які можна назвати світ доріг і світ кордонів. Світ кордонів - це столиця, стіни, цар, чи хан, чи каліф, і вона поширює свій вплив, тримає кордони. Це центр, головний герой тут той, хто тримає і поширює кордони, а головна точка - контрольний-пропускний пункт. Світ

доріг - це відкрита система, де головними точками є не столиця з її прапорами, скарбницею та імператорським тронном. Тут головним є подорожній, мандрівник, купець. Це не контрольний-пропускний пункт, а готель, де люди зустрічаються.

От тепер подивимося на Україну. Якщо ми подивимося просто на фізичну мапу, де гори, ріки та таке інше, ми побачимо одне велике перехрестя, яке власне розташоване там, де Україна. Це все пояснює і козаччину, і нашу війну, і все на світі. Бо фронт - місце, де народжуються нові сенси через те, що тут постійно щось рухається. Українці сформувалися як народ на цьому перехресті. А на перехресті жити в принципі не дуже приємно, тому що протяги постійно, але формується дуже специфічний тип людей, які точно можуть тут вижити.

Одеса - це максимально можливе перехрестя - точка підключення всієї України до глобального світу доріг. По суті Одеса є вираженням цього духу світу доріг, і саме тому, як тільки вона потрапляє у світ кордонів, наприклад, в радянські часи, перетворюється на таку невеличку провінцію - цікаву, самобутню, трошки смішну. Вона повертається на світ доріг і стає найголовнішим містом. Україна сама народилася у світі доріг, а потім світ кордонів її взяв і приватизував. І власне з 1991 року Україна починає повертатися до світу доріг і Одеса починає набувати нового сенсу. Причому скажу не дуже приємну для одеситів річ, бо вони спочатку цього не відчують, а тільки потім стає зрозуміло, що Одеса повертається додому разом з Україною.

Чи бачите затяжний розвиток війни?

Я не прихильник розказувати дитячі казки, а потім виявляється, що життя - не таке. Бачу три сценарії розвитку подій. Перший - затягування війни, путін обрав саме таку стратегію на виснаження - поки товстий сохне, тонкий - здохне, як кажуть в народі. Він робить ставку не тільки на те що в Росії більше ресурсів, а

Одеса повертається додому разом з Україною

передусім на те, що в різних демократичних країнах світу поступово до влади внаслідок демократичних виборів приходять люди менш проукраїнські, більш проросійські. Власне ми це бачимо вже зараз на прикладі Словаччини або Нідерландів. На цьому тлі активізувався уряд Угорщини, який загалом можна вважати взірцем антиукраїнської політики.

Зараз ми ділимо увагу принаймні з Близьким сходом і Тайванем. Зброї стає менше, нам її поставляють, до того ж потрібна і в інших гарячих точках світу. Спроможність України вести збройну боротьбу зменшується. Таким чином вже зараз під питанням наступний транш допомоги Україні в Сполучених Штатах Америки. Будемо сподіватися, що виролимо, але так чи інакше настає момент, коли країна просто не може далі вести війну на виснаження. Тобто я не вірю в затягування війни на 5-10 років. Ми просто стільки не встоїмо в цій ситуації. Ми вимушені будемо вести переговори з Росією на її умовах, і це є поганий сценарій.

Другий сценарій - заморожування. Як пишуть закордонні медіа на сьогодні: "Захід не може собі дозволити ні перемоги в цій війні, ні поразки, ні затягування". Чому не може дозволити поразки? Очевидно

но, що це поразка всього демократичного світу і цінностей, також особиста поразка тих політиків, які підтримували Україну. Перемога України неприйнятна, бо асоціюється у них з поразкою росії, яка постає колапсом, хаосом, розповзанням ядерної зброї. Затягування призведе до накопичення втоми, політичної гостроти, протистояння.

Ситуація динамічно змінюватиметься, наприклад, до влади в Сполучених Штатах Америки може прийти Трамп. Але так само президенту Байдену потрібно на вибори підійти з іміджем переможця або принаймні миротворця. І рано чи пізно ситуація може змінитися, тоді нам доведеться сідати за стіл переговорів з росією, але на наших або середніх умовах. У цій ситуації мирна угода укладається, обидві сторони починають негайно готуватися до наступної війни. Бо імперія завжди повертається, якщо не розгромлена.

Ми пам'ятаємо уроки Першої та Другої Чеченської війни. Або можна подивитися серіал "Зоряні війни", де імперія завжди завдає удару у відповідь. У середньому п'ять років і росія повертається з наступною хвилею агресії. Цей час використовує для того, щоб відновити свою військову спроможність. Україна цей час за допомоги Заходу використовує для того, щоб максимально модернізувати свою військову промисловість, Збройні Сили та загалом провести максимальну модернізацію. У хорошому варіанті цього сценарію Україна настільки добре модернізується, що росія просто остерігається нападати. Це веде нас до перемоги, але знов таки, вона остерігається напасти зараз, а нападе через покоління в гіршому варіанті.

Третій - це сценарій Перемоги. Він виглядає на сьогодні малоімовірним, але для того існує власне маніфест сталого миру - зрозуміти, що є перемога, накреслити шлях до неї, переконати наших союзників і разом з ними, виділивши достатні ресурси, швидко зробити необхідні дії. По суті у нас є весня-

но-літня кампанія наступного року до виборів в Сполучених Штатах. Очевидно, що ми не можемо перемогти росію у симетричній війні. Ми отримуємо необхідні ресурси, звільняємо Південь, робимо безпечним життя в Одесі, Миколаєві та Херсоні. Я думаю, що українським стане Крим в цей момент. Схід, на жаль, заморожуємо до кращих часів. Але скорочуємо лінію фронту, що впливає безпосередньо на кількість людей, які служать в Збройних Силах, на витрати й так далі. У нас дуже велика лінія фронту, яку ні ми, ні росія не може потягнути. Після того ми починаємо швидко модернізацію, яка зробить цю війну останньою для нас, тому що росія більше ніколи не нападе. А в росії починаються незворотні політичні процеси. І ми здобуємо Перемогу, мир в якому росія ніколи більше не загрожувє Україні.

Якщо з часом міжнародні інвестиції зменшаться, чи зможе Україна власними ресурсами відновлюватися, модернізуватися?

Україна станом на початок 2022 року за світовим рейтингом економічної свободи посідала 130 місце, це близьенько до кінця. Будемо відверті, країни з такою економічною свободою не мають жодних шансів відновитися, скільки б мільярдів сюди не влили, вони всі підуть у пісок. Тому нам треба радикально змінити цю ситуацію. Зробити українську економіку здатною генерувати такі обсяги грошей, щоби забезпечити національну оборону принаймні до рівня стійкості та виживання у разі наступного російського удару. Розуміння цих речей, на жаль, на сьогодні у керівної команди немає.

Які насправді виклики наразі спіткають бізнес?

Бізнес - це така зараза, яка виживає за будь-яких умов, особливо український. Загалом український народ неймовірно життєстійкий - це виробилося в нас через всі катастрофи. От знаєте, як іноді іноземці питають: "А де ви там їжу берете?". А українці згадують, як їм в повітряну тривогу суші доставляють, в укритті стоять генерато-

ри, працює інтернет, діти навчаються, бізнес веде переговори, а професори читають лекції. Життєстійкість вражає, водночас треба зрозуміти, що це режим виживання, не розвитку. Нам треба використати інтерес і довіру до України, щоб вийти на міжнародні ринки.

Бізнес у режимі виживання здатен запропонувати непогану каву, випікати хлібчик і щоб маршрутки ходили, але не здатен до розвитку. Для цього потрібні ресурси, а для них - свобода. Можу назвати ситуацію, при якій понад 70% підприємців сьогодні, згідно з опитуваннями, скаржаться на тиск з боку держави. Причому тиск незаконний, блокування податкових накладних, незаконні візити правоохоронних органів і різні інші способи. Чув навіть від окремих підприємців, що ситуація з тиском на бізнес настільки ж погана, як при Януковичі. А ми знаємо до чого призвів тиск Януковича і його команди на бізнес.

Чому ви радієте зараз?

Мене постійно радує лише одне - кінець імперії наближається. Це означає при правильному підході нашу остаточну перемогу. Нам треба також не змарнувати, використати цей шанс. Тому що імперію тримають разом скрепи, які постійно послаблюються. Це гроші, яких стає менше. Силовики, які стають слабшими. Спільна ідеологія, якої давно вже немає. Спільна ідентичність, яка руйнується на очах. Цей процес відбувається не так швидко, як хотілося б. Я думаю, що можу наз-

вати свою помилку. Якби ми зрозуміли, що імперію потрібно руйнувати у 2014 році, ми б виграли ще 8 років, за які зробили б набагато більше, ніж встигли за ці півтора.

Ми намагаємося змінити ставлення українського суспільства до поневоєних росією народів, тому що їхня історична доля насправді така сама, як українців. Русифікація, позбавлення мови, культури, віри, розстріли інтелігенції, звичайно, примусова мобілізація на імперські загарбницькі війни. Тому що в Афганістані воювали й українці, в несправедливій війні. На танках, які входили в 1966 році в Будапешт і в 1968 в Прагу сиділи не тільки москвичі. І так само зараз бурятів, башкирів, калмиків гонять на війну з нами, де вони вмирають.

Саме тому є такі народи, у яких уже просто немає жодної людини, яка б не ухилилася від мобілізації. Вони просто тікають і ховаються, де тільки можна.

У нас є дві причини бажати їм свободи, одна прагматична, цинічна, геополітична і друга - ідеалістично романтична. Перша дуже проста: їхня свобода - наша довгострокова безпека, сталий мир для нас. Бо всі ці країни, які утворились на теренах нинішньої росії, здебільшого будуть дружні до України, стануть політичними та економічними союзниками. Ну а романтично-ідеалістична

причина полягає в наступному. Я ще з кінця 80-х згадую польсько-литовсько-українське гасло: "За нашу і вашу свободу", яке насправді сягає коріннями ще в 10 сторіччя. Ми не можемо бути остаточно вільними, поки вони не вільні. Бо це означає, що імперія існує, поки це так, над нами нависає війна наступна. І ми мусимо відчувати до них емпатію і допомогти стати вільними для себе і для них - за нашу і вашу свободу.

Можливо, це не дуже відчутно в Одесі, яка так само пережила дуже велику травму цієї війни. Але Одеса має згадати, що завжди була найбільш багатонаціональним, багатокультурним, багатомовним містом України. Немає таких національностей, які б тут не жили, не зробили свій внесок в культуру, не залишили б свій слід. Одеса - це наш інтерфейс до світу доріг.

Переглянути інтерв'ю з Валерієм Пекарем, а також іншими українцями та українками, які змінюють країну на краще, можна на нашому каналі:

В ГРОМАДАХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ОБГОВОРИЛИ АКТУАЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ ТА ПРАВОВІ ВИКЛИКИ

В трьох громадах півдня Одеської області за ініціатииви Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впродовж 12-14 грудня пройшли обговорення локальних безпекових та правових викликів 2023 року та подальших пріоритетів для громад у цих сферах. Всього участь у дискусіях взяли 56 представників органів місцевої влади та громадських активістів з Татарбунарської, Саратської та Ренійської громад.

За результатами обговорень спільним безпековим викликом для громад визначено небезпеку на міжнародній автотрасі "Одеса-Рені", що призводить до важких ДТП та блокування транспортного сполучення.

Спільний пріоритет громад у сфері розбудови безпечного середовища - розвиток партнерської ініціатииви з органами поліції "Поліцейський офіцер громади". Найбільш значний виклик щодо правової спроможності має Татарбунарська громада, адже там наразі припинено здійснення правосуддя через відсутність суддів у місцевому суді. Метою обговорень було привернути увагу державних та недержавних суб'єктів у громадах до безпекових та правових проблем в умовах війни, а також напрацювати спільне бачення та скоординувати діяльність щодо ефективного реагування на пріоритетні виклики.

Для дискусії було вибрано три основні теми: актуальні безпекові загрози та співпраця правоохоронних органів із громадою, стан доступу до правосуддя, правової та психосоціальної допомоги в громаді, а також вплив діяльності Громадського центру правосуддя на підвищення громадської безпеки та посилення правової спроможності громад.

Обговорення пройшли 12 грудня в місті Татарбунари, 13 грудня - в селищі Сарата та 14 грудня - в місті Рені. В дискусіях взяли участь 56 учасників - керівництво та представники місцевих рад та структурних підрозділів, депутатський корпус, працівники органів поліції, суду та пробації, рятувальники, фахівці системи безоплатної правової допомоги, адвокати, волонтери та громадські активісти. Обговорення базувалися на експертних висновках Громадського центру правосуддя для кожної громади.

” При підготовці висновків ми опиралися на інформацію та статистику місцевих органів влади, отриману за запитами та через аналіз офіційних джерел інформації. Також були проведені експертні інтерв'ю з лідерами в громаді, вивчено публікації в ЗМІ та обговорення в місцевих пабліках. Для Татарбунарської та Ренійської громад додатково було проаналізовано врахування рекомендацій, які були надані влітку 2022 року.

Основний фокус експерти зосередили на вивченні інституційних форм забезпечення публічної безпеки та підвищення правової спроможності громад, а також пошуку довготривалих рішень в цих сферах. Важливо, що експертні висновки по громадам дають можливість порівнювати ситуацію по окремим показникам та обмінюватися досвідом”, - зазначив керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко**.

Представниками Громадського центру правосуддя встановлено спільну безпекову проблему для

цільових громад, в першу чергу для Ренійської та Татарбунарської громад. Такою проблемою стало значне зростання кількості ДТП (у Ренійській на 83%, у Татарбунарській на 41%). Це пов'язано з тим, що через блокування рф чорноморських портів велика кількість вантажного транспорту змушена рухатися до дунайських портів трасою "Одеса-Рені". Через це рух на трасі став більш інтенсивним, а разом з ним зростає кількість ДТП.

Татарбунарська та Ренійська громади з 2022 року впроваджують ініціатиivu "Поліцейський офіцер громади". В громадах працюють три та чотири поліцейських офіцери відповідно. В обох громадах прийняті та діють актуальні місцеві програми щодо фінансування поліцейських офіцерів громад, які в свою чергу публічно звітують перед громадою.

Саратська громада у 2023 році підписала Меморандум про співпрацю та партнерство щодо впровадження ініціатииви "Поліцейський офіцер громади" і наразі знаходиться на початковій стадії впровадження.

Щодо викликів у сфері правової спроможності громад, найбільш критична ситуація склалась у Татарбунарській громаді. З 15 листопада 2023 року з чотирьох суддів по штату в місцевому суді немає жодного. Таким чином, фактично в Татарбунарському районному суді здійснення правосуддя припинено. В Ренійському та Саратському районних судах ситуація набагато краща - там судочинство здійснюють три судді з чотирьох суддів по штату та наявна тенденція зменшення середньомісячного навантаження на них.

Під час обговорення безпекових та правових викликів Татарбунарської громади заступник начальника відділення поліції №2 Білгород-Дністровського РВ ГУНП в Одеській області **Сергій Павлов** відмітив ефективну співпрацю з Громадським центром правосуддя щодо розвитку інструменту Community Policing. Зокрема, щомісяця спільно проводяться неформальні зустрічі між поліцейськими різних підрозділів та мешканцями громади у форматі "Кава з поліцейським" (в офісі Громадського центру

правосуддя та на виїздах у старостатах). Значний розвиток отримала безпекова ініціатиива "сусідська варта", яка з'явилась в місті Татарбунари у 2019 році, а після повномасштабного вторгнення рф до України стала важливою формою участі громадськості у забезпеченні публічної безпеки та правопорядку.

” Є потреба у збільшенні кількості камерзовнішнього відеоспостереження та виведення їх на монітори поліції. Крім цього, для забезпечення надійного зв'язку з громадами в умовах блекауту ми запропонували придбати радіостанції”, - зазначив **Сергій Павлов**.

Впродовж дискусії депутат Татарбунарської міської ради **Євген Гажийський** звернув увагу на необхідність захисту даних відеоспостереження та унормування доступу до такої інформації. Секретар Татарбунарської міської ради **Олександр Лесніченко** відмітив важливу роль Громадського центру правосуддя як правового хабу в громаді та корисність аналітичних продуктів для оцінки та планування різних напрямків місцевої політики. Генеральна директорка Татарбунарського центру первинної медико-санітарної допомоги **Світлана Стогній** додала, що на базі Громадського центру правосуддя вже другий рік поспіль працює пункт незламності, який під час останнього блекауту після негоди надав допомогу 26 містянам.

Під час обговорення безпекових та правових викликів Саратської громади представники Громадського центру правосуддя зупинилися на позитивному досвіді громади щодо захисту прав дітей. Зокрема, було відзначено важливість затвердження Соціальної програми щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини, а також роботу громадського інспектора

з безпеки дітей. Також в Саратській громаді узгоджено плани роботи на 2024 рік точки доступу до послуг Громадського центру правосуддя, яка працює в місцевій бібліотеці за сприяння її керівниці **Ірини Тимошенко**. Зокрема, Громадський центр правосуддя допоможе провести в громаді навчання медичних працівників закладів освіти з надання медичної допомоги в умовах війни. Про таку потребу повідомила представниця управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Саратської селищної ради **Наталія Атанасова**. Представниця відділення поліції №1 Білгород-Дністровського РВ ГУНП в Одеській області **Тетяна Верещук** поділилася практикою поліції щодо забезпечення радіозв'язком керівництва ОТГ та старостатів, а також висловила готовність переймати досвід роботи груп "сусідської варті". Про зацікавленість у співпраці з Громадським центром правосуддя щодо надання правової та психосоціальної допомоги висловилися **Лариса Іванова**, представниця Білгород-Дністровського районного сектору №1 Центру пробації в Одеській області.

В місті Рені учасники обговорення зафіксували значне погіршення ситуації щодо обстрілів громади порівняно з 2022 роком. Влітку 2023 року Ренійська громада стала об'єктом цілеспрямованих обстрілів військових рф із застосуванням ударних БПЛА, які і досі продовжуються, в першу чергу, щодо портових об'єктів та зернової інфраструктури. Виконком Ренійської міської ради затвердив план робіт з обстеження об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок збройної агресії рф. Наразі таких об'єктів на території громади 83.

Представники Громадського центру правосуддя відмітили значний прогрес громади щодо впровадження рекомендацій експертів центру, які були представлені влітку 2022 року. Зокрема, відзначено вдосконалення системи оповіщення в громаді та покращення поліцейського реагування щодо домашнього насильства.

Враховуючи запит мешканців щодо безпеки на

дорогах, робоча група з питань громадської безпеки Ренійської міської ради узгодила напрацьований виконавчим комітетом разом з поліцейським офіцером громади план-схему щодо встановлення дорожніх знаків та дорожньої розмітки в місті. В ході дискусії необхідність роботи з дітьми щодо безпечного поведіння на вулиці підтвердила начальниця відділу освіти Ренійської міської ради **Лілія Бондаренко**. Учасники круглого столу висловили свої запити і щодо покращення правової допомоги в громаді. Зокрема, фахівчиня Ренійського бюро правової допомоги **Анжела Пенова** звернула увагу на необхідність правового захисту для мешканців громади, які не підпадають під критерії для клієнтів державної системи безоплатної правової допомоги. **Олена Осадча**, представниця служби у справах дітей Ренійської міської ради, зазначила про потребу "швидкої правової допомоги" для сімей з дітьми, які намагаються вирішити свої проблеми. Всі запити щодо безпекових та правових потреб Ренійської громади буде враховано в роботі оновленої філії Громадського центру правосуддя в місті Рені, яку буде координувати **Марія Пісковець**.

Обговорення організовані Громадським центром правосуддя в м. Татарбунари спільно з представниками місцевих органів влади в громадах. Громадський центр правосуддя працює як мультифункціональний хаб, який впроваджує людиноорієнтований підхід на місцевому рівні та допомагає громадам впоратися з правовими, безпековими та гуманітарними викликами, пов'язаними з військовою агресією рф проти України.

Ці заходи стали можливими за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми "Справедливість для всіх".

У ТАТАРБУНАРСЬКІЙ ГРОМАДІ РОЗВИВАЮТЬ ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ ПОЛІЦІЇ З ЖИТЕЛЯМИ

Спільно з представниками відділення поліції №2 Білгород-Дністровського РВ ГУНП в Одеській області правники Громадського центру правосуддя 17 листопада 2023 року здійснили виїзд до Баштанівського старостинського округу Татарбунарської громади. Для учнів місцевого ліцею було проведено тренінг з безпечної поведінки в умовах воєнного стану, а з місцевими активістами та працівниками старостату - неформальну зустріч "Кава з поліцейським". Такі заходи підвищують безпеку в громаді та сприяють встановленню довірливих стосунків поліцейських з місцевими жителями.

На початку виїзду керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко** та дільнична офіцерка поліції **Аліна Дукіна** провели зустріч із заступницею директора ліцею з навчально-виховної роботи **Марією Жихаревою**. Предметом обговорення стала можлива участь учителів у заходах з профілактики правопорушень у навчальних закладах та поточні проблеми Баштанівського ліцею у сфері забезпечення безпеки в умовах воєнного стану.

Спільно з педагогами представники відділення поліції №2 Білгород-Дністровського РВ ГУНП в Одеській області та правники Громадського центру правосуддя провели тренінг для понад 15 учнів 7-9 класів. Темою навчання став алгоритм дій школярів під час сигналу повітряної тривоги у різних місцях - у школі, вдома, на вулиці, магазині та інших громадських місцях.

З дітьми обговорили основні вимоги щодо їхньої поведінки під час переходу вулиць та дотримання правил дорожнього руху пішоходами. Серед учнів були поширені комікси щодо безпечної поведінки в різних ситуаціях під час воєнного стану та вручені інформаційні бейджі, які рекомендовано заповнити та носити із собою.

Також провели неформальну зустріч з поліцейськими під назвою "Кава з поліцейським", яка пройшла в приміщенні Баштанівського старостату.

На зустрічі органи поліції представляла дільнична офіцерка поліції **Аліна Дукіна**. Від громади були представники старостату та місцеві жителі з активною громадською позицією. Також у зустрічі взяв участь голова Ради ветеранів Татарбунарського РВ ГУМВС України в Одеській області **Віктор Яременко**. Модерував спілкування керівник Громадського центру правосуддя **Леонід Семененко**, за ініціативи якого в Татарбунарській громаді на постійній основі проводяться зустрічі у форматі "Кава з поліцейським" з представниками різних підрозділів місцевого відділення поліції. Зокрема, у жовтні в офісі Громадського центру правосуддя неформальне спілкування з містянами у форматі "Кава з поліцейським" проводив заступник начальника відділення поліції №2 Білгород-Дністровського РВП ГУНП в Одеській області капітан поліції **Сергій Павлов**.

За горнятком кави у Баштанівському старостаті відбулася відверта розмова щодо стану охорони публічного порядку у населеному пункті та про заходи безпекового характеру, які проводяться поліцією та які варто було б впроваджувати. Дільнична офіцерка поліції **Аліна Дукіна** розпочала свою розповідь з того, що стати поліцейською вона вирішила, ще навчаючись у школі, і прикладом для неї став її дядько - **Сергій Дукін**, який працював у кримінальному розшуку та на інших посадах у місцевому відділі внутрішніх справ. Дільнична офіцерка поліції розповіла про труднощі в роботі поліцейських в умовах воєнного стану, поділилася планами щодо безпекових заходів в громаді та закликала жителів населеного пункту до співпраці.

Спеціалістка місцевого старостату **Тетяна Христофор** зазначила, що такий формат спілкування з представниками поліції їй дуже імпонує та дає можливість з різних сторін подивитися на ті проблеми з безпекою, які є в громаді.

Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари працює як мультифункціональний хаб, який впроваджує людиноорієнтований підхід на місцевому рівні та допомагає громадам впоратися з правовими, безпековими та гуманітарними викликами, пов'язаними з військовою агресією РФ проти України.

Проект "Розбудова Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари в умовах війни/післявоєнного відновлення" впроваджується Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми "Справедливість для всіх".

Також провели неформальну зустріч з поліцейськими під назвою "Кава з поліцейським". Такі заходи підвищують безпеку в громаді та сприяють встановленню довірливих стосунків поліцейських з місцевими жителями.

Також провели неформальну зустріч з поліцейськими під назвою "Кава з поліцейським". Такі заходи підвищують безпеку в громаді та сприяють встановленню довірливих стосунків поліцейських з місцевими жителями.

ДИТИНА, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ: ЯК ОТРИМАТИ СТАТУС ТА НА ЯКІ ПІЛЬГИ РОЗРАХОВУВАТИ

У зв'язку зі збройною агресією РФ тисячі українських дітей зазнали фізичних та/або психологічних страждань. Усі вони мають право отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Адвокатка та юрист приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Одеса Юлія Лісова і Артем Таукач розповіли про порядок отримання такого статусу і можливі пільги, на які можна розраховувати.

Варто розпочати з того, що "діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів" та "діти війни" - дві різні юридичні категорії.

Відповідно до ст. 1 Закону України "Про охорону дитинства", дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - це дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучалася до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у тому числі, в полоні.

Водночас відповідно до ст. 1 Закону України "Про соціальний захист дітей війни", дитина війни - особа, яка є громадянином України та якій на час закінчення (2 вересня 1945 року) Другої світової війни було менше 18 років.

Право на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, має дитина, а також особа, яка на час воєнних дій, збройних конфліктів, збройної агресії російської федерації не досягла 18 років (повноліття) і в результаті:

1. отримала поранення, контузію, каліцтво;
2. зазнала фізичного, сексуального насильства;
3. була викрадена або незаконно вивезена за межі України;

4. залучалася до участі у діях воєнізованих чи збройних формувань;
5. незаконно утримувалася, у тому числі, в полоні;
6. зазнала психологічного насильства.

ЯК ОТРИМАТИ СТАТУС

Для отримання такого статусу потрібно звернутися або в органи опіки та піклування за зареєстрованим місцем проживання чи перебування дитини як внутрішньо переміщеної особи, або за місцем виявлення такої дитини місцевими органами влади.

Звернутись від імені дитини можуть:

- законний представник дитини;
- родичі (бабуся, дідусь, прабабуся, прадід, тітка, дядько, повнолітні брат або сестра);

- вітчим, мачуха;
- представник органу опіки та піклування;
- дитина після досягнення 14-річного віку.

Для отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, необхідно подати наступний пакет документів:

- заяву про надання статусу;
 - згоду на обробку персональних даних відповідно до Закону "Про захист персональних даних".
- Також необхідні засвідчені копії документів:
- свідоцтва про народження дитини або іншого документа, що посвідчує особу дитини;
 - документа, що посвідчує особу заявника;

- документа, що підтверджує повноваження законного представника дитини (у разі, коли дитина постійно проживає/перебуває у закладі охорони здоров'я, закладі освіти, іншому дитячому закладі, - документа, що підтверджує факт перебування дитини в такому закладі) або родинні стосунки між дитиною та заявником;
- довідки про взяття дитини на облік як внутрішньо переміщеної особи (у разі наявності);
- паспорта громадянина України, виготовленого у формі книжечки (у разі наявності);

- паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон у формі е-паспорта (у разі наявності);

- витягу з реєстру територіальної громади (у разі наявності).

У заяві зазначається обставина, яка мала найбільший негативний вплив на стан здоров'я та розвиток дитини. На підтвердження цього подаються відповідні документи (виписки з медичної картки дитини, консультаційний висновок спеціаліста із зазначенням діагнозу та споріднених проблем здоров'я, отриманих у період здійснення воєнних дій, збройних конфліктів тощо).

НА ЯКІ ПІЛЬГИ МОЖНА РОЗРАХОВУВАТИ

Наразі такий статус надає можливість безкоштовного харчування у закладах освіти (дошкільних, загальноосвітніх і професійно-технічних).

Окрім того статус дітей може передбачати певні пільги на місцевому рівні. Проте це залежить від рішень окремої територіальної громади.

Більше про правову допомогу постраждалим від війни за посиланням:

Одеська громадська приймальня УГСПЛ надає правову допомогу постраждалим від війни за підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID Ukraine - USAID Україна) "Права людини в дії", яка виконується Українською Гельсінською спілкою з прав людини.

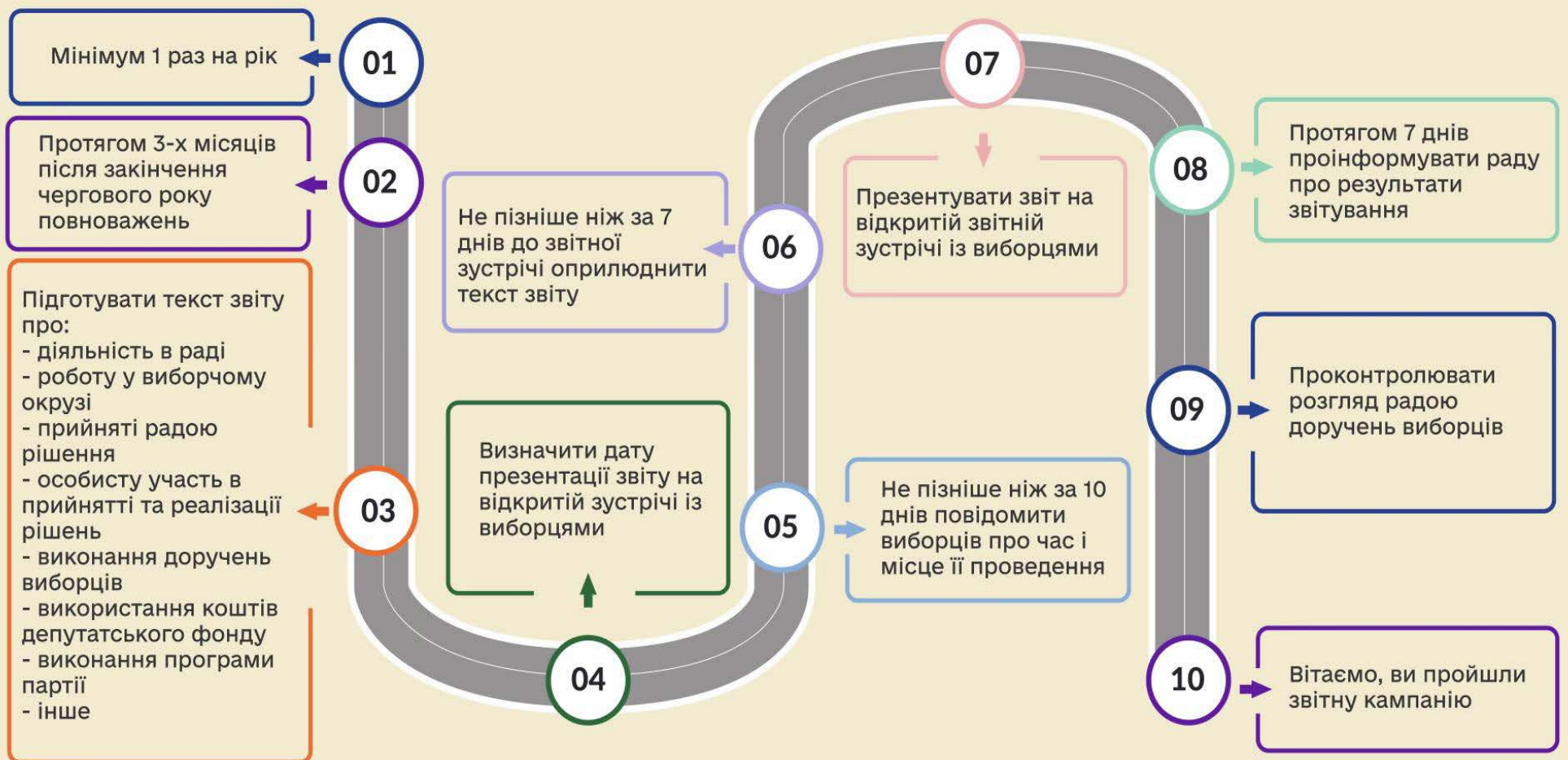
У світі USAID є однією з провідних установ у сфері розвитку, яка виконує роль катализатора цих процесів та допомагає досягати позитивних результатів. Діяльність USAID є проявом доброчинності американського народу, а також підтримує просування країн-отримувачів допомоги до самостійності та стійкості та сприяє забезпеченню національної безпеки та економічного добробуту США. Партнерські стосунки з Україною USAID підтримує з 1992 року; за цей час, загальна вартість допомоги, наданої Україні з боку Агентства, склала понад 3 млрд доларів США. До поточних стратегічних пріоритетів діяльності USAID в Україні належать зміцнення демократії та механізмів досконалого врядування, сприяння економічному розвитку та енергетичній безпеці, вдосконалення систем охорони здоров'я та пом'якшення наслідків конфлікту у східних регіонах.

Для того, щоб отримати додаткову інформацію про діяльність USAID, можете звертатися до Відділу зв'язків з громадськістю Місії USAID в Україні за тел. +38 044 521-57-53.

АЛГОРИТМ ЗВІТУВАННЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Корисний гайд для депутатів підготували експерти всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад", яку координує Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України".

Алгоритм звітування депутатів місцевих рад

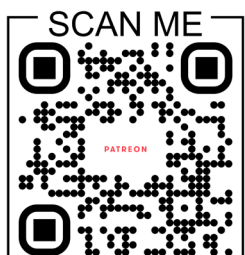
Громадська кампанія "Атестація депутатів місцевих рад" спрямована на сприяння підвищенню рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 15 міських рад обласних центрів України та міста Києва, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проект "Атестація депутатів місцевих рад" - ініціатива Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України", яка реалізується за підтримки Національного фонду демократії (NED, США). У 2018 році за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" було розроблено вебплатформу про діяльність місцевих депутатів attestation.in.ua. За реалізацію заходів проекту в 15-ти регіонах відповідають представники партнерських громадських організацій.

ПІДТРИМАЙ НА ПАТРЕОНІ

Допоможи нам тримати оборону на інформаційному фронті!

patreon.com/intentpress

ДОЛУЧИТЬСЯ ДО СОЦМЕРЕЖ

Підпишись та розкажи друзям, поділись постом про те, як підтримати незалежну журналістику.

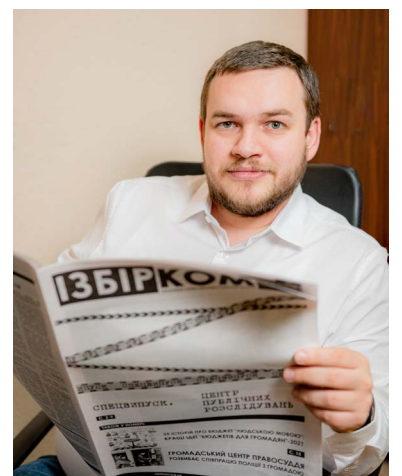
Ми у facebook:
facebook.com/intentUA

Ми у telegram:
t.me/intentpress

Ми в instagram:
instagram.com/intent.press

Ми у twitter:
twitter.com/intent_press

Ми у YouTube:
youtube.com/@intentpress

Газета "Інтент" ("ІзбірКом")
Засновник - Одеська обласна організація
Всеукраїнської громадської організації
"Комітет виборців України"
Свідоцтво №ОД 1413-284-Р
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:
65091, м. Одеса, вул. Садиківська, 25
Телефон: (048) 737-38-98
Електронна пошта: odesakvu@cvu.od.ua
cvu.od.ua, intent.press, cpi.org.ua,
attestation.in.ua, museum.izbirkom.org.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А. Наклад - 12 000 прим.